

Gabriella Centre

Pionervirksonhet for utviklingshemmede barn og unge

Et møte med to små døråpnere i Tanzania

Den mektige Kilimanjaro toppen lyser med sin hvite snøkappe opp over alt i landsbyen Umbwe Onana. Lite annet er hvitt der banantrærne står frodig grønne rundt de små bolighusene høyt til fjells nord i Tanzania. Et foto av to små gutter, prikk like - vekker min interesse. De er språkløse, blir det meg fortalt. De er aggressive, hyperaktive og foreldrene er begge døde av aids. Jeg hører det blir sagt at de er til stor fortvilelse i landsbyen. Det kjennes som et slag i brystet, det hamrer i meg. Der og da bestemmer jeg meg for at disse to guttene skal jeg finne. Jeg er i Norge, de er i Tanzania. De neste ukene setter jeg meg ned en gang om dagen for å tenke på disse tvillingene jeg vet er ett eller annet sted i landsbyen Umbwe Onana. Et sted jeg aldri har vært.

10.1.2011. Jeg kommer over boka «Rondane-Kilimanjaro. Mountains never meet but people do». Leser noen sider og vet at her er jeg hjemme. En e-post til forfatteren, Ilona Drivdal, fører meg noen dager senere til et møte og en avtale om å bli med til Tanzania tre uker senere for å se på et opplærings-senter for ungdom - de trenger praktisk hjelp og støtte. Menneskene i denne landsbyen er blant landets aller fattigste. Jeg skal bo hos en bondefamilie i landsbyen. Søndag blir det anledning til å rusle en tur for å se omgivelsene. Ingen vet foreløpig at jeg har tvillingene i tankene. Mot kvelden passerer vi noen bygninger som skiller seg ut fra de svært enkle nabohusene og jeg blir spurt om jeg vil bli med inn for å hilse på.

Der på tunet er det en gruppe voksne. Vi hilser hjertelig. Litt lenger borte leker en klynge med barn. Ut av flokken kommer to små gutter – prikk like – helt rolig, men målrettet gående mot meg. Vel framme tar de bestemt tak på hver sin side, smiler og legger hodene sine mot hvert sitt lår. Langsamt blir jeg klar over at dette er de to guttene. Fullstendig overveldet setter jeg meg ned på huk og de to klatrer opp på hver sin side, legger hodene sine inntil meg og blir myke som to små kattunger. Vi blir sittende slik å vugge en stund inntil jeg kjenner de voksnes spørrende blikk. Jeg reiser meg langsamt.

Så kommer spørsmålene: «What did you do? What happened? Please, tell us» Og jeg forteller.... Det ble guttene selv som fant meg, ikke omvendt. Det blir lovprisning og takksigelser – det hører med. Jeg befinner meg på tunet til landsbyens barnehjem. Mørket faller raskt på og vi går hjem under stjernehimmelen med fullmånen lysende over den hvite toppen av Kilimanjaro. Mektig og uvirkelig, men sant alt sammen.

Neste dag på besøk. Barna er i barnehagen, et skolehus som alle andre skolehus med tavle og gammeldagse skolebenker.

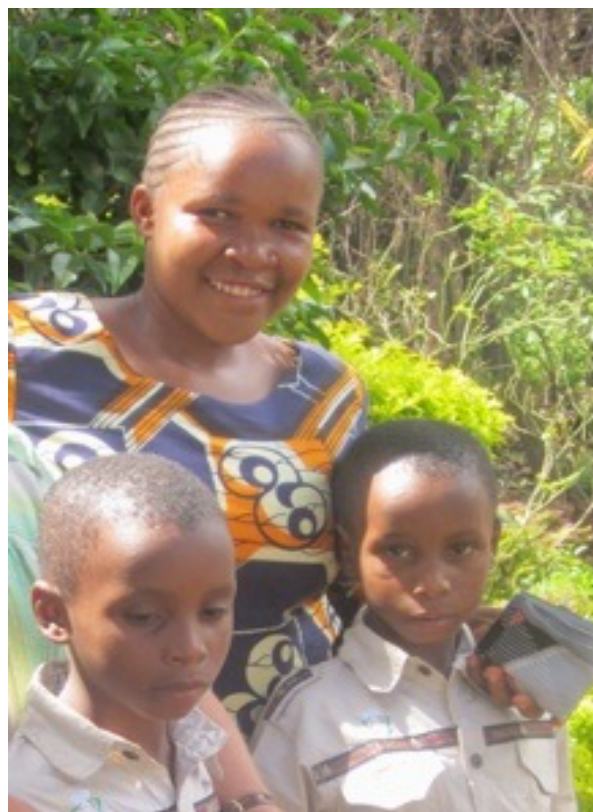
Bakerst sitter guttene. Ni år og alt for gamle til å være der, men hvor ellers skal de være? Vi synger for hverandre barnegruppa og jeg. Snart er det pause. Alle tar opp koppene sine. Det er grøtutdeling. Jeg setter meg på trappen til det lille huset som skygger for både sola og den hvite Kilimanjaro-topp. Guttene har jeg ikke hatt kontakt med enda. Så snart de har grøt i koppene sine kommer de og inntar med den største selvfølgelighet sine plasser på mitt fang. Forunderlig nok stiller de andre barna seg i ring rundt. Ingen av dem gjør guttene rangen stridig.

De spiser og hviler seg mykt inntil meg. De vil vugge og hvile og kose. Opplagt lengter de etter den nærheten de mistet da mor og far døde og de ble overlatt til bestemor som allerede var hardt prøvet. Med ett lener den ene tvillingen seg bakover, ser på meg og sier klokkerent KILIMANJARO. Vi ler sammen og han tar på mitt hvite hår. Han vet at toppen av fjellet er hvitt. Det er også toppen av dette nye mennesket de har funnet. Vi ler mer sammen før

han med ett tar opp sin lille neve og sier one for tommel, two for pekefinger, han strever med three for langemann, men fortsetter helt til alle ti fingrene har fått sitt navn. Om og om igjen. Dette har han sett de andre gjøre, men aldri gjort eller sagt selv. Lenge har jeg tenkt, mon tro om ikke språket deres forsvant med mor og far. I meg vokser det fram en glede – denne gutten er ikke så skadet som vi kunne frykte. Kanskje er det slik med broren også – de to har et hemmelig språk. Skal se om vi ikke kan få lokket det egentlige språket fram.

Tilbake i Norge kunne disse to guttene ikke bli glemt. I et land der det ikke finnes rettigheter for psykisk utviklingshemmede, har de ingen plass i skole-systemet og det finnes heller ingen organisert omsorg. Er de lavt fungerende eller aktive, settes de i bånd eller gjemmes unna slik vi i vårt samfunn også gjorde tre generasjoner tilbake. Disse guttene kan bo på barnehjemmet en stund til, snart vil de være for gamle til det. Ingen skole, ingen adekvat opplæring og behandling. Hva skulle jeg gjøre? Det ble samtaler og e-mails med barnehjemsbestyreren. Jeg lovet støtte fra meg selv og venner. Hun lovet å lete etter ei jente som kunne ta seg ekstra av dem. Lang og strevsom historie, kort fortalt - det resulterte i både funnet av den unge Ester og eventyrlig nok et nyopprettet senter for diagnostisering og rehabilitering. En kjempeinnsats fra barnehjemsbestyrerens side. Hun er svært knyttet til disse guttene. Vi har vært flere om å lønne Ester og støtte et diagnostiseringsopphold for dem på Gabriella Children's Rehabilitation Centre i utkanten av byen Moshi i Tanzania. Diagnostiseringen er fullført og en plan for undervisning framover er lagt.

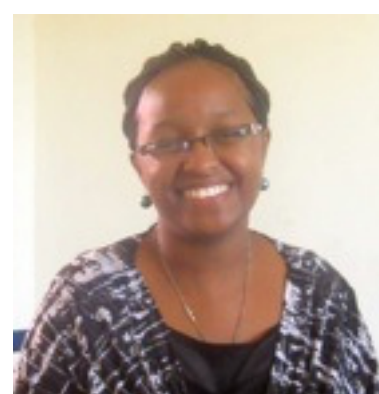
Der nede sitter nå en hel familie i under over at det finnes et slikt sted der deres gutter kan få hjelp. Det er på ingen måte noen selvfølge for dem – heller ikke at det finnes mennesker langt der nord som vil engasjere seg i deres to utviklingshemmede barn.

Ester sammen med tvillingene – Dotto & Kurwa

En svært beveget tante var med meg til Gabriella-senteret for å skrive kontrakt på vegne av familien. De har ingen økonomisk mulighet til å klare dette selv. Jeg har lovet full støtte for guttene. Nå er jeg på leting etter flere som kan tenke seg å bidra til at pionerene på Gabriella senteret får befestet sin visjon om utbygging av et større senter.

Det er stort at guttene skulle finne meg. Enda større er det at de to guttene viser seg å være døråpnere til en mulig støtte fra Norge for en pioner2012innsats for psykisk utviklingshemmede i et land der det sårt trengs mennesker med innsatsevne. Her er alle muligheter til stede for en faglig basert og solid virksomhet startet av Tanzanianere med private, møysommelig innsamlede midler.

2012 - La meg fortelle om Gabriellasenteret:

Brenda Shuma, Mama Gabriella er mild, men likevel svært målrettet, en ildsjel. Hun er født i 1980 og har en CV som munner ut i en utdanning som Occupational Therapist med undervisningskompetanse på høghskolenivå. Hun har valgt et liv sammen med utviklingshemmede og kjemper for en bevissthet hos ulike myndigheter i lokalsamfunnene. Hun VIL kreve rettigheter, hun VIL gi dem muligheter ut fra eget ståsted. Sammen med sin ektemann etablerte hun Gabriellasenteret i 2009 i leide lokaler. Om ikke lenge må de ut av disse lokalene. YES Kilimanjaro har støttet kjøp av en 20 måls tomt og vi arbeider for finansiering til bygging av et nytt Gabriellasenter i selveide lokaler. Selv har de en visjon om med tiden å kunne etablere slike opplærings sentre over hele Tanzania. De har utviklet en modell som vil kunne endre barns liv totalt. Det vil også bringe deres familier ut av sine stigmatiserende situasjoner der skam over sine barn råder.

På Gabriellasenteret kan familier komme med sine barn og ungdommer. De kan komme til diagnostiseringsopphold og siden reise hjem. De kan komme til en barnehage der de møter funksjonsfriske barn inkludert fra nabolaget. Senere kan de gå på skole og få god omsorg og opplæring, alt i trygge omgivelser på Gabriellasenteret. Til skolestart kommer ikke nabolagsbarna. Da går de på sine lokale skoler. Der har de utviklingshemmede ingen rettigheter eller håp om å kunne bli hjulpet. Det er Gabriellasenterets mål å jobbe fram rettigheter for en inkludert undervisning for de utviklingshemmede.

Det er en stor utfordring å få de utviklingshemmede til senteret. De fleste familier strever med sin økonomiske evne til å sende sine andre barn på skolen. Å prioritere denne gruppen barn er det få familier som gjør i et samfunn der penger til skolegang generelt er en utfordring. Mye skam og mangel på anerkjennelse er et stort hinder i tillegg.

Gabriellasenteret gjør en imponerende pionerinnsats og trenger ulike former for støtte:

Økonomisk støtte:

Slik at flere barn kan få opplæring på Gabriellasenteret
Slik at det kan bygges nye lokaler på den nyanskaffede tomten

Interesse gjennom frivillighet:

De ønsker seg fagfolk fra Norge som vil utveksle erfaringer med dem
De ønsker fagfolk fra Norge som vil hospitere hos dem

Tankens kraft:

Og ikke minst trenger de mennesker med interesse som kan sende dem sine tanker med håp om at de skal lykkes med sine gode forsetter og krevende arbeid i et område der det ikke finnes noen formell respekt for utviklingshemmede.

Støtte til Gabriellasenteret kan gis via YES Kilimanjaro på Konto 1503 34 57054 - VIPPS 50005

Øremerk gjerne hva du vil støtten skal brukes til. Pass på å oppgi navn og e-post slik at vi kan sende rapporter
All støtte kanaliseres via Stiftelsen YES Kilimanjaro.
YES Kilimanjaro er godkjent av Innsamlingskontrollen og er underlagt offentlig revisjon.

Hjertens takk for din interesse - ta gjerne kontakt om du vil vite mer.

Ellen Graff Jenssen
Daglig leder
Stiftelsen YES Kilimanjaro

Stiftelsen YES Kilimanjaro | Org nr 997 147 170 | www.yeskilimanjaro.no
Folkestadsgate 24 | 2318 Hamar | +47 416 58 911 | post@yeskilimanjaro.no
Giverkonto 1503 34 57054 | VIPPS 50005

